

HANGALAK ÉS JELENTÉS

kapcsolata

Szó: hangalak (H) + jelentés (J)
a l m a + gyümölcsféle...

A jelentés változik, a hangalak változhat...
Pl. az adott H-hoz újabb jelentés, bővülés
el is tűnhet valamely jelentés, szűkülés

A H és J viszonya alapján:

- Egyjelentésű, H–J

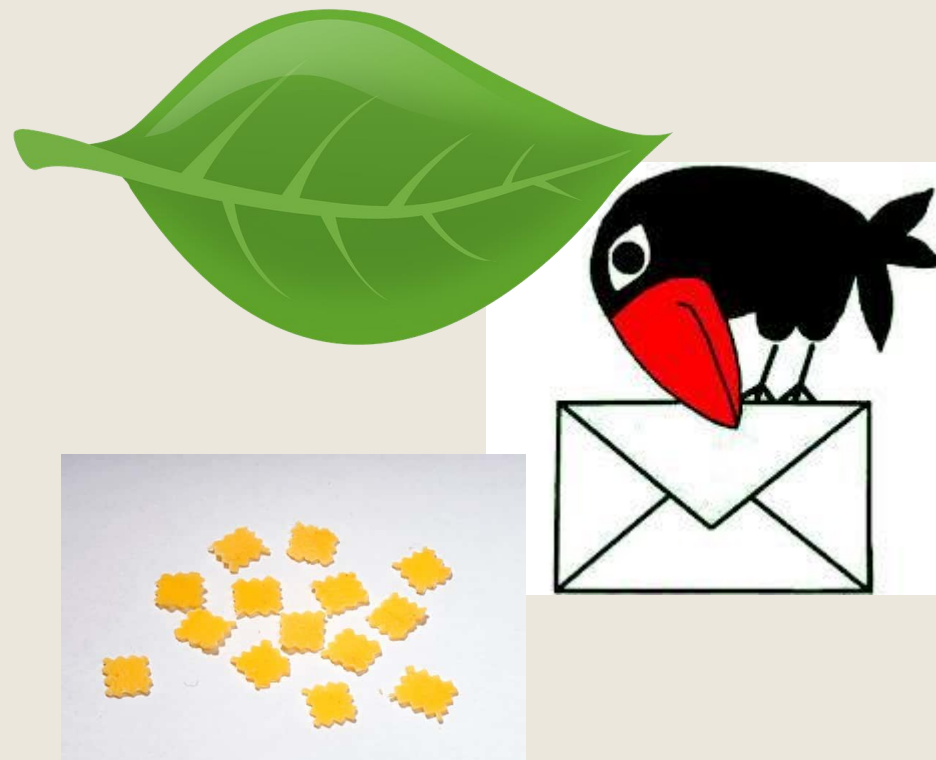
csillagász, karosszék, brekeg, gyötrelem

- Többjelentésű (poliszémák),

(egy H, több J, valemely hasonlóság alapján)

levél, körte, toll, zebra, daru, pislog, áll

Éksz.: egy címszó alatt, egy szócikkben

- **Azonos hangalakú (homonimák),**
(egy H, több J, de semmi közük egymáshoz)
nyúl (ige, fn)
fog (ige, fn)
csap (ige, fn)
nő (ige, fn)
szemét (fn, fn) ← nyelvtani homonima
korom (fn, fn)

■ Hasonló hangalakú (paronimák),

fenn – fönt

szeg – szög

seper – söpör

---

egyenlőre – egyelőre

fáradság – fáradtság

gondatlan – gondtalan

hasztalan – haszontalan

helység – helyiség

habzik – habozik

egyhangúan – egyhangúlag

szível – szívlel

tanulság – tanúság

- **Rokon értelmű szavak (szinonimák),**

eb, kutya; sertés, disznó; kukorica, tenger; krumpli, burgonya; bicikli, kerékpár;
gyakran, sokszor, nemegyszer, minduntalan, gyakorta

fut, szalad, rohan

ér, csermely, patak, folyó, folyam

■ **Ellentétes jelentésű szavak (antonimák),**

szép – csúnya

jó

gyors

vidám

nappal

első

■ **Hangutánzó, H→J**

zörög, csörren, kattog, ciripel, csobog, ketyeg, mek-mek-mek

„Juli néni, Kati néni

-letye-petye-lepetye!

üldögélnek a sarokba,

jár a nyelvük, mint a rokka

-letye-petye-lepetye!”

■ **Hangulatfestő, H→J**

bamba, bíbelődik, csetlik-botlik, ténfereg, vigyorog, mütyürke, gazfickó, fancsali

tulajd. cselek. mozgás

Feladat. Hangutánzó vagy hangulatfestő?

lomha, rikoitoz, csapong, ballag, koppan, bólingat, görögnek, zúg

Gyakorlat

- brummog, pufi, mandula, sír, ház – palota, kicsi – nagy, válság – váltság

Hasonló hangalakú:

Többjelentésű:

Azonos hangalakú:

Rokon értelmű:

Ellentétes hangalakú:

Hangulatfestő:

Hangutánzó: